

1.1.ХУУЛЬ ТОГТООМЖ, ТОГТООЛ ШИЙДВЭРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Хяналт-шинжилгээ үнэлгээний зорилго, үндэслэл:

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний ажлын зорилго нь төрийн бодлого, төлөвлөлт, үйл ажиллагааны гүйцэтгэл, үр дүн, үр нөлөөг нэмэгдүүлэх, хэрэгжилт, зохион байгуулалт, хариуцлагыг сайжруулахад оршино.

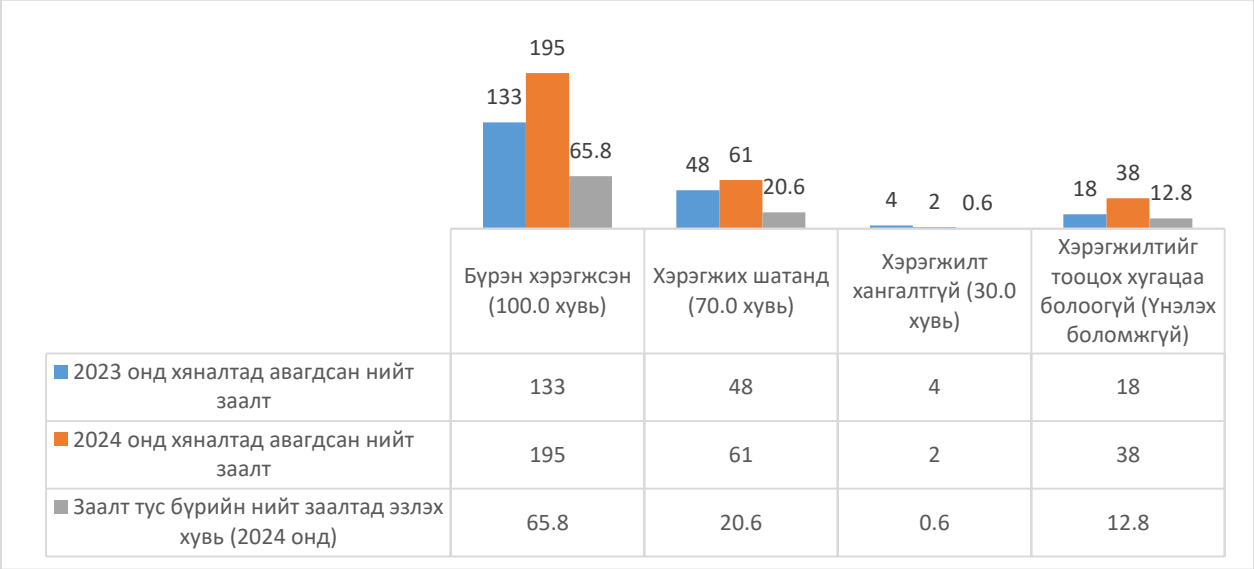
Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын Тамгын газар нь 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар Засгийн газрын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим санд (www.unelgee.gov.mn) байршуулсан аймгийн Засаг даргад хэрэгжүүлж ажиллахаар үүрэг болгосон, даалгасан нийт 159 шийдвэрийн 296 заалтыг хяналтад авч Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын дагуу хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийв.

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний ажлын хүрээнд хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт, тайлан мэдээллийг холбогдох бодлогын хэлтсээс гаргуулан, хэрэгжилт мэдээлэлд дахин тодруулга хийх, хэрэгжилтийн үнэлгээг аргачлалын дагуу зөв үнэлэх үйл ажиллагааг гүйцэтгэн түүнд тулгуурлан хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийсэн бөгөөд хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийг орон нутагт чанар, үр дүнтэй зохион байгуулах, хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх, хэрэгжилт үр дүнгийн талаар аймгийн удирдлага болон Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газрыг үнэн зөв мэдээллээр хангах үндсэн чиг үүргийн дагуу зохион байгуулж ажиллалаа.

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үр дүн

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүнгээс харахад хяналтад авсан 159 шийдвэрийн 296 заалтын 195 заалт бүрэн хэрэгжсэн буюу 100.0 хувийн үнэлгээтэй, 61 заалт хэрэгжих шатанд буюу 70.0 хувийн үнэлгээтэй, 2 заалт хэрэгжилт хангалтгүй буюу 30.0 хувийн үнэлгээтэй, хэрэгжээгүй заалт байхгүй, хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй 38 заалт байгаа бөгөөд биелэлтийн дүнг дунджаар авч үзвэл **92.36** хувьтай үнэлэгдэв. (Жич:Хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй нийт 38 заалтыг ерөнхий үнэлгээ гаргах заалтын тооноос хасаж тооцсон болно.)

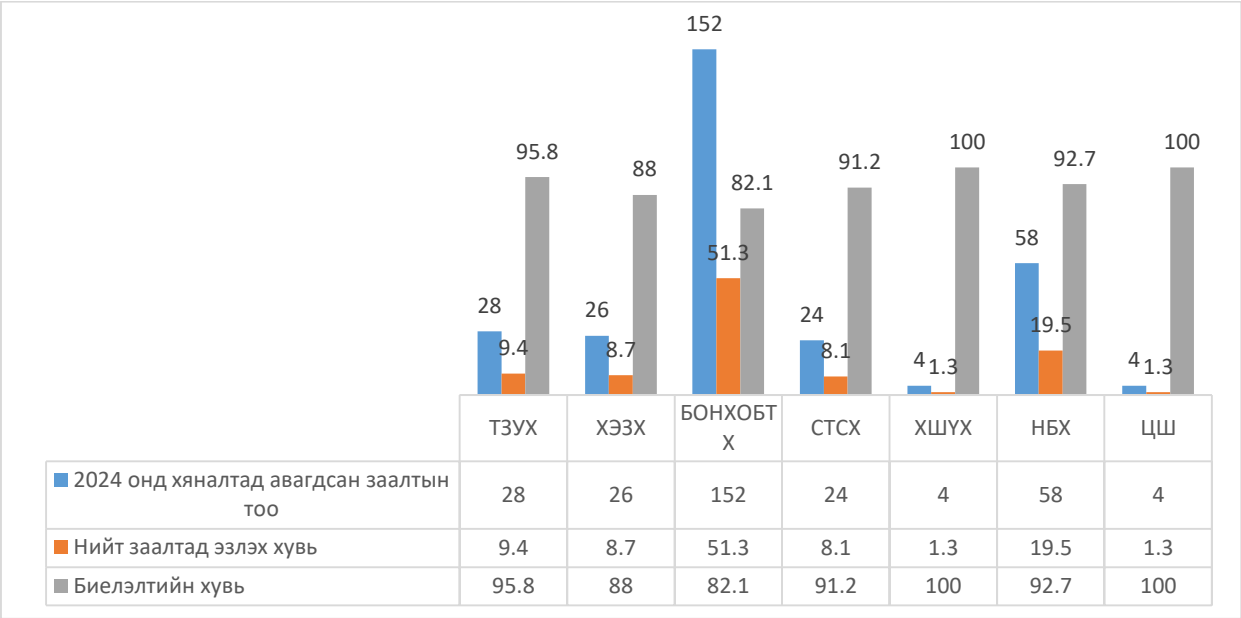
Нийт хяналтад авагдсан шийдвэрийн 2023 оны жилийн эцсийн үнэлгээг 2024 оны жилийн эцсийн хүрсэн түвшинтэй харьцуулан харуулбал:

Үүнээс харахад тогтоол шийдвэрийн 2024 оны нийт хяналтад авсан шийдвэрүүдийн 65.8 хувь нь бүрэн хэрэгжиж үр дүнд хүрсэн, 20.6 хувь нь хэрэгжих шатанд буюу зохион

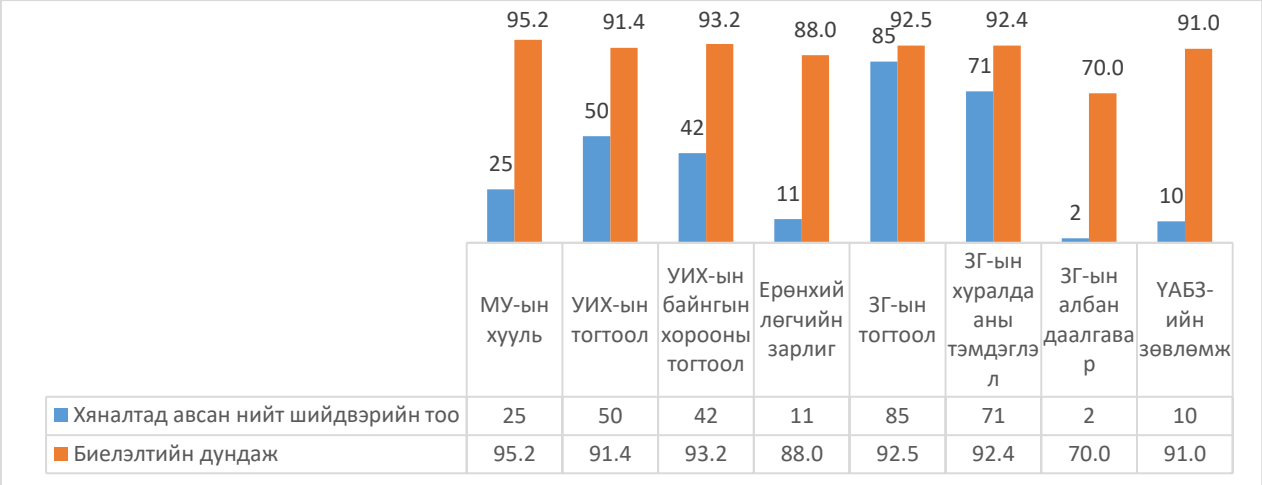
байгуулалтын үйл ажиллагаа хийгдэж, гол үр дүн нь гарсан, 0.6 хувь нь хэрэгжилт хангалтгүй эрчимжүүлэх шаардлагатай, 12.8 хувь нь шинээр батлагдаж хяналтад авсан буюу 2025 оноос үр дүнг тооцож ажиллах болон орон нутагт хамааралгүй, хүчингүй болсон шийдвэрийн заалтууд байна.

Нийт шийдвэрийн хяналтад авсан заалтуудыг аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын хэлтсүүдийн чиг үүргээр нь хариуцсан салбартаа хэрэгжилтийг хэрхэн зохион байгуулсан дүнг авч үзвэл:

Үүнээс харахад аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс, Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс, Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэс, Нийгмийн бодлогын хэлтэс, Цэргийн штабын хяналтад авсан шийдвэрүүдийн хэрэгжилт 90-ээс дээш хувийн хэрэгжилттэй байгаа бөгөөд эдгээр шийдвэрүүдийн дийлэнх хувь нь нэг удаагийн буюу зохион байгуулалтын шинжтэй шийдвэрүүд тул бүрэн хэрэгжсэн байна. Харин Хууль, эрх зүйн хэлтэс, Бүс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, бодлого, төлөвлөлтийн хэлтсийн чиг үүрэгт хамаарах шийдвэрүүдийн хэрэгжилтийн дундаж 82.1-88.0 хувийн хэрэгжилттэй байгаа нь тухайн салбарт хэрэгжиж буй шийдвэрүүдийн дийлэнх хувь нь төсөв, санхүүгийн асуудлаас шууд хамааралтай байдгаас шалтгаалж зарим шийдвэрийн хэрэгжилт удаашрах, хүлээгдэхэд нөлөөлөх хүчин зүйл болж байна.

Нийт 159 шийдвэрийн 296 заалтыг шийдвэрийн төрлөөр биелэлтийн хувийг авч үзвэл:

Дээрх графикт үзүүлсэн тогтоол, шийдвэрийн заалтуудын хэрэгжилтийг нарийвчлан авч үзвэл Монгол Улсын хууль, Улсын Их Хурлын тогтоол, Улсын Их Хурлын Байнгын хорооны тогтоол, Засгийн газрын тогтоол, Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн зөвлөмж 91.0-95.2 хувь байгаа нь бүрэн хэрэгжсэн буюу холбогдох шийдвэр гарч тавьсан зорилтдоо хүрсэн үр дүнтэй байна. Харин Ерөнхийлөгчийн зарлиг 88.0 хувь, Засгийн газрын албан даалгавар 70.0 хувь байгаа нь хэрэгжих шатанд буюу зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч, гол үр дүн гарсан байна гэж дүгнэж байна.

Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хяналтаас хасах санал оруулсан шийдвэр, заалтын тоог 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар авч үзвэл:

Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийн 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 20 шийдвэрийн 52 заалтыг хяналтаас хасах саналыг гаргасан байна. Үүнд:

д/д	Шийдвэрийн ангилал	Шийдвэрийн тоо	Заалтын тоо
1.	Монгол Улсын хууль	1	1
2.	Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол	3	29
3.	Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын Хорооны тогтоол	2	2
4.	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг	1	1
5.	Монгол Улсын Засгийн газрын тогтоол	11	15
6.	Монгол Улсын Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2	4
	<u>Нийт</u>	<u>20</u>	<u>52</u>

Хяналтаас хасуулах саналтай 20 шийдвэрийн 52 заалтаас Улсын Их Хурлын 2001 оны 06 дугаар сарын 14-ний өдрийн “Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал батлах тухай” 57 дугаар тогтоолын 29 заалт нь хүчингүй болсон тул хяналтаас хасуулах санал өгсөн. Бусад заалтын хувьд бодлогын хэлтсүүдийн саналыг үндэслэн орон нутагт хамааралгүй, шинээр батлагдаж хяналтад авсан буюу 2025 оноос үр дүнг тооцож ажиллах болон бүрэн хэрэгжиж хэрэгжилт тогтмолжсон зэрэг заалтууд байгааг Засгийн газрын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим санд (www.unelgee.gov.mn) байршуулж Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газарт хүргүүлсэн.

Дүгнэлт:

Тайлант онд нийт 159 шийдвэрийн 296 заалтын хэрэгжилтийг биелэлтийн хувиар авч үзвэл 100.0 хувийн биелэлттэй 195 заалт, 70.0 хувийн хэрэгжилттэй 61 заалт, 30.0 хувийн хэрэгжилттэй 2 заалт, хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй буюу үнэлэх боломжгүй 38 заалтыг тайлагнасан нь 2023 оны жилийн эцсийн тайлангийн үр дүнтэй харьцуулахад бүрэн хэрэгжсэн шийдвэрийн заалт 62-оор, хэрэгжих шатанд байгаа шийдвэрийн заалт 13-аар тус тус өсөж, хэрэгжилт хангалтгүй шийдвэрийн заалт 2-оор буурч, хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй шийдвэрийн заалт 20-оор өссөн үзүүлэлттэй байна. Эдгээрээс харахад хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт, үр дүн нь хэрэгжилтийн хугацаанаас хамааран тодорхой үр дүнгийн ахиц, өөрчлөлт гарч байгаагийн илрэл юм.

Хэрэгжилт хангалтгүй буюу 30.0 хувийн хэрэгжилттэй заалт 2023 онд 4 байсан бол 2024 онд хэрэгжилт хангалтгүй буюу удаашралтай заалт 2 байгаа нь шийдвэрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх чиглэлээр арга зүйн зөвлөмжийг тогтмол өгч, хяналтыг сайжруулсны үр дүн гэж дүгнэлээ.

Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, мэдээллийн сан үүсгэн, хэрэгжилтийн явцыг сар бүр цахим системээр тайлагнан, хэрэгжилтийн тайланд хагас, бүтэн жилээр хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн хэрэгжилт удааширсан, эрчимжүүлэх шаардлагатай ажлуудыг

илрүүлэн, гүйцэтгэлийг сайжруулан ажиллаж байгаа нь тайлангийн чанарт эергээр нөлөөлсөн үзүүлэлт болж байна.

Сум болон аймгийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний агентлагийн хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд хагас, бүтэн жилээр хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж зөвлөмжийг тухай бүр хүргүүлэн ажиллав.

Зөвлөмжийн хүрээнд сум, агентлагууд гүйцэтгэл сайжруулах төлөвлөгөө боловсруулан төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг жилийн эцсийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний тайлангийн хамт ирүүлсэн нь тухайн ажлыг үнэлэх нэг үзүүлэлт болгон дүгнэлээ. Тайлант онд сум, агентлагуудын хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт, үр дүн тайлагналт, бүртгэл, хяналтад авч буй байдалд арга зүйн зөвлөмж өгч ажилласнаар жилийн эцсийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүнгээр өссөн үзүүлэлттэй байна.

Аймгийн Засаг даргад үүрэг болгосон хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн биелэлтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийж, гарсан үр дүн, үр нөлөөг тухай бүр аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн хугацаанд нь Засгийн газрын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим сан (www.unelgee.gov.mn)-д байршуулж, тайлагнаж хэвшүүлсэн байна.

Зөвлөмж:

Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийн тайлангийн чанар, анхаарах асуудлууд:

-Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн арга хэмжээг байгууллага, нэгжийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, мөн төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, хэрэгжилтийг тайлагнаж ажиллах талаар бодлогын хэлтэс болон сум, агентлаг, төсвийн байгууллагуудад чиглэл өгч, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах;

-Тайланг хэтэрхий нуршсан, үр дүнг бус үйл ажиллагааг дэлгэрэнгүй тайлагнах байдал давтагдсаар байгаа тул тайланг график, хүснэгт ашиглаж, үр дүнг товч тодорхой, ойлгомжтой тайлагнах;

-Тухайн шийдвэрийн суурь судалгаа, холбогдох мэдээллийн санг баяжуулах, судалгаа, тоо баримтад үндэслэн товч тодорхой тайлагнах;

-Шинээр хяналтад авсан шийдвэрүүдийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, мөн цаашид эрчимжүүлж ажиллах шийдвэрийн заалтуудын талаар хамаарах сум, байгууллагуудад зөвлөмж хүргүүлэн, үүрэг чиглэл өгч, хяналт тавьж ажиллах.

-oOo-